

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Homiliarius (Lectionarius) - Cod. Aug. perg. 16

[S.l.], [11. Jh.]

Beatus Augustinus episcopus: Homilie zu der Evangelienlesung

[urn:nbn:de:bsz:31-6697](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-6697)

quia uado parare uobis lo-
cum et reliqua.

● MELIA · LECTIO ·
LIUSDEM · BEATI · AN-
GUSTINI ·

om̄ creditis. et in me credere
debeat. Quod non esset con-
sequens. si xpc non esset ds.
Sed quid est quod sequitur.
In domo patris mei multae

MAIOR INTENTIO. UT
uerba sci euangelii quae
modo in auribus sona-
erunt. & iam mente capere
ut cumq. possimus. Ait enim
Dns ihc xpc. Non turbetur
cor ur̄m. Credite in d̄m. &
in me credite. Ne mortem
tamquam homini timerent.
et ideo turbarentur. conso-
latur eos. et iam d̄m se esse
contestans. Credite inquit
in d̄m. et in me credite.
Consequens est enim. ut si in

non in me credere. et in petro
dictum esset fidentiori atq.
promptiori. Non cantabit
gallus donec me ter neges.
Tamquam ergo essent ab illo
perituri. merito turbaban-
tur. Sed cum audiunt in do-
mo patris mei mansiones
multae sunt. si quominus
dixissem uobis quia uado
parare uobis locum. aper-
turbatione recrearentur.
Cesti ac fidentes & iam post
pericula temptationum
se apud d̄m cum xpc esse

mansuros. Quia et si alius
alio est fortior. alius alio sa-
pientior. alius alio iustior.
alius alio sanctior. In do-
mo patris mei mansiones mul-
tae sunt. Nullus eorum ali-
enabitur ab illa domo ubi
mansionem pro suo quisq.
accepturus est merito. Ut
quoniam deus caritas est. per
caritatem fiat. ut quod ha-
bent singuli. commune sit
omnibus. Sic enim quisq.
etiam ipse habet cum amat
in altero quod ipse non ha-
bebat. Non erit itaq. ali-
qua invidia in pariter clari-
tatis. quoniam regnabit
in omnibus unitas caritatis.
Etsi abiero inquit et praepa-
rauero uobis locum. iterum
ueniam. et accipiam uos
ad me ipsum. ut ubi ego sum
et uos sitis. Et quo ego uado

scitis. et uiam scitis. Quomo-
do uadit et parat locum. si
iam multae mansiones sunt.
si quominus dixisset uado
parare. ut si adhuc parandus
est. cur non merito dixisset
uado parare. An istae man-
siones et sunt et parandae sunt.
Si quominus essent. dixisset ua-
do parare. Et tamen quia ita
sunt ut parandae sint. non
eas uadit parare sicut sunt.
Sed si abierit et parauerit sicut
futurae sunt. iterum ueni-
ens accipiet eos ad se ipsum.
ut ubi ipse est. sint etiam ipsi.
Quomodo ergo mansiones in do-
mo patris non aliae sed ipsae.
et sine dubio iam sunt sicut
parandae non sunt. et nondum
sunt sicut parandae sunt.
Quomodo putamus. nisi quo-
modo etiam propheta predi-
cat deum. quia facit quae futu-

ra sunt. Non enim ait qui fa-
cturus est quiae futura sunt.
Ergo et facit ea. et facturum est ea.
Nam neque facta sunt si ipse non
fecit. neque futura sunt si ipse
non fecerit. Fecit ergo ea

paravit praedestinando prae-
parat operando. Quid pu-
tabimus esse domum dei nisi
templum dei. Quod autem
sit. Interrogetur apostolus
& respondeat. Templum dei

uit has praeparat qui fecit
quae futura sunt. Quas prae-

quia ut parentur istae man-
siones. uiuere debet iustus

ex fide. Qui enim ad dñm pe-
reginatur. opus habet ex
fide uiuere. quia per hanc
ad speciem contemplandā
paratur. Beati enim mun-
di cordes. quia ipsi dñm ui-
debunt. Et fide mundat
corda eorum. Illud in euan-
gelio. hoc in actibus apłōx
legitur. Fides autem quia
eorum qui dñm uisuri sunt.
quamdiu peregrinantur
corda mundantur. quod
non uidet quis credit.
Nam si uides. non est fides.
Credenti colligitur meritū.
uidenti redditur praemiu.
Eat ergo dñs. & pareat locum.
eat ne uideatur. lateat
ut credatur. Tunc enim
locus paratur. si ex fide ui-
uatur. Creditus deside-
retur. ut desideratus ha-
beatur. Desiderium di-

lectionis. praeparatio est
mansionis. Nunc est dile-
ctissimi ut quantum uale-
mus intellegamus de uer-
bis dñi posteriorib. priora
ex consequentib. praeceden-
tia. In eo quod audistis
apostolo thomae interro-
ganti esse responsum.
Dixerat enim prius dñs
cum de mansionib. loque-
retur. quas & esse dixit
in domo patris sui. et ire-
se ut praepararet eas. Ubi
intelleximus & esse iam
mansiones ipsas in praedesti-
natione. Et praeparari eas
cum eorum qui ibi mansu-
ri sunt per fidem corda
mundantur. Quoniam
ipsa di domus. ipsi sunt.
Et quid est aliud manere in
domo di. quam esse in popu-
lo di. Cum ipse populus est

in dō. et dō in eo. Hoc ut
 praepararet dñs abire. ut cre
 dendo in eum qui non uide
 tur. ea quae in specie semp
 futura est. nunc per fidem
 mansio praeparatur.
 Propterea ergo dixerat. et
 si abiero et praeparauero uo
 bis locum. iterum ueniam
 et accipiam uos ad me ipsū.
 ut ubi ego sum. & uos sitis.
 Et quo ego uado scitis. et ui
 am scitis. Ad haec dicit ei
 thomas. Dñe. non scimus
 quo uadis. et quomodo pos
 sumus uiam scire. Utrūq.
 illos dñs dixerat scire. utruq.
 dixit iste nescire. et locum
 quo itur. et uiam qua itur.
 Sed nescit ille mentiri. Ergo
 isti sciebant. Conuincat
 eos iam scire. quod se putant
 adhuc usq. nesci
 re. Dicit ei ihc. Ego sum

uia et ueritas et uita.
 Quid est frs. Ecce audiuim
 discipulum interrogantem
 audiuimus et magistrum.
 Docentem. et nondum capi
 mus etiam post uocem so
 nantem sententiam latitan
 tem. Sed quid non possum
 capere. Numquid pote
 rant ei dicere apostolici us
 cum quibus loquebatur.
 nescimus te. Proinde
 si eum sciebant. et uia ipse
 est. uiam sciebant. Si eū
 sciebant. et ueritas ipse est.
 ueritatem sciebant. Si eū
 sciebant. et uita ipse est.
 uitam sciebant. Ecce scire
 conuicti sunt. quod se scire
 nesciebant. Quid igitur.
 Et nos in isto sermone non
 capimus. Quid putatis frs
 mei. Nisi quia dixit. et quo
 uado scitis. et uiam scitis.

Et ecce cognouimus quod scie-
bant uiam quia sciebant
ipsum qui est uia. sed uia est
quia itur. numquid uia est
et quo itur. Utrumque aut
illud dixerat scire. et quo
uadit et uiam. Opus ergo
erat ut diceret. ego sum uia
ut ostenderet eos quia eum
scirent uiam scire. quia pu-
tauerant se nescire. Quid
autem opus erat ut diceret
ego sum ueritas et uita. cum
uia cognita qua iret. resta-
ret nosse quo iret. Nisi quia
ibat ad ueritatem ibat ad uitam.
Ibat ergo ad se ipsum per se
ipsum. Nos ad ipsum per ipsum.
Immo uero ad patrem et ipse
et nos. Nam et de se ipso
alibi dicit. Ad patrem uia-
do. et hoc loco propter nos.
Nemo inquit uenit ad patrem
nisi per me. Ne per hoc &

ipse per se ipsum. Et ad se ip-
sum. et ad patrem. Et nos
per ipsum et ad ipsum et
ad patrem. Sic cognouisti me
me inquit. et patrem meum
utique cognoscetis. Hoc est
quod ait. nemo uenit ad pa-
trem nisi per me. Deinde
subiungit. Cognoscetis eum
et uidistis eum. Sed philip-
pus unus ex apostolis. quid
audierit non intellegens.
Dne inquit. ostende nobis pa-
trem et sufficit nobis. Cui
Dns. tanto inquit tempore
uobiscum sum et non cogno-
uistis me. philippe. qui ui-
det me. uidet & patrem.
Ecce increpat quod tanto
tempore cum ipsis erat &
non cognoscebatur. Nonne
ipse dixerat. et quo ego uado
scitis et uiam scitis. Et se ne-
scire dicentes. eos hoc scire

conuicerat ad dendo atq. di-
 cendo. Ego sum uia ueri-
 tas et uita. Quomodo nunc
 dicit. Tanto tempore uobi-
 scum sum et non cognoui-
 stis me. Cum profecto et quo-
 lret et uiam scirent. non
 ob aliud nisi quod ipsum
 utiq. scirent. Sed facile
 ista soluitur questio. si di-
 camus quod aliqui eorum
 eum sciebant. aliqui nescie-
 bant. atq. in his qui nescie-
 bant ^{et} philippus erat. Et
 quod ait et quo ego uado sci-
 tis et uiam scitis illis dixisse
 intellegatur qui sciebant
 non philippo cui dictum e.
 Tanto tempore uobiscum su-
 et non cognouistis me philip-
 pe. His ergo qui filium iam
 nouerant. etiam illud de pa-
 tre dictum est. Et amodo
 cognoscetis eum et uidistis eu.

Dictum est enim propter om-
 nimodam similitudinem que
 illi cum patre est. Et ideo
 amodo dicerentur nosse patre
 quia nouerant similem filiu.
 Ergo iam sciebant filium. et si
 non omnes. certe quidam
 eorum quibus dicitur. et quo
 uado scitis et uiam scitis.
 Ipse est enim uia. sed patre
 nesciebant ideo audiunt.
 Si cognouissetis me et patre
 meum cognoscetis. per me
 utiq. et illum. Alius enim
 ego sum alius ille. sed ne
 putarent dissimilem. Et amo-
 do inquit cognoscetis eum
 et uidistis eum. Uiderunt
 enim eius simillimum filium
 sed ammonendi fuerant ta-
 lem etiam esse patrem que
 nondum uidebant. qualis
 est filius quem uidebant.
 Et ad hoc ualet quod postea

philippo dicitur. Qui me
uidet uidet et patrem. Non
quod ipse sit et pater et fili
us quod in sabellianis qui uo
cantur etiam patri passiam
Catholica fides damnat. sed
quod tam similes sint pater
et filius ut qui unum noue
rit. ambos nouerit. Sole
mus enim de simillimis duo
bus. ita loqui eis qui unum
illorum uident. et qualis sit
Alius uolunt nosse. ut dica
mus. uidistis illum. istum
uidistis. Sic ergo dictum
est. qui uidet me. uidet &
patrem. Non quia ipse sit
pater qui filius sed quod ad
patris similitudinem in nul
lo prorsus discrepet filius.
Non credis quia ego in patre
et pater in me est. Cur in
similibus distantiam cupis
cernere. Cur in separabi

les separatim desideras nosse.
Deinde non solum ad philippu
sed ad eos pluraliter loquitur.
Uerba quae ego loquor uobis
A me ipso non loquor. Pater
autem in me manens ipse fa
cit opera. Ergo et uerba
opera sunt. Plane ita est.
Nam perfectio qui proximum lo
quendo aedificat. bonum
opus operatur. Sed quid
a me ipso non loquor. Nisi a
me ipso non sum qui loquor.
Ei quippe tribuit qui facit.
De quo est ipse qui facit.
Pater enim deus non est de aliquo
filius aut deus est quidem pa
tri aequalis sed de patre deo.
Hoc ille deus sed non de deo &
lumen. sed non de lumine.
Iste uero deus de deo. lumen de
lumine. Denique adiungit
et dicit. Non creditis quia
ego in patre et pater in me.

Alioquin propter opera ipsa
 credite. Antea solus philip-
 pus arguebatur. Nunc aut
 non ibi eum solum fuisse qui
 esset arguendus ostenditur.
 Propter opera ipsa inquit cre-
 dite quia ego in patre et pa-
 ter in me est. Neq. enim si se-
 parati essemus inseparabiliter
 operari ulla ratione possem.
 Sed quid est quod sequitur.
 Amen amen dico uobis. qui cre-
 dit in me. opera quae ego facio
 et ipse faciet. Et maiora horu
 faciet. quia ego ad patrem
 uado. Et quod cumq. petie-
 rit in nomine meo hoc facia.
 Ut glorificetur pater in filio.
 siquid petieritis in nomi-
 ne meo hoc faciam. Ergo &
 illa maiora opera se ipsum fa-
 cturum esse promisit. Non se
 extollat seruus super dnm
 Nec discipulus sup magistru

Maiora quam ipse fecit dixit
 eos esse facturos. sed in eis uel
 per eos se faciente non ipsis
 tamquam ex semet ipsis. Et
 quippe cantatur. Diligam
 te dñe uirtus mea. Sed que
 sunt tandem ista maiora.
 An forte quod aegros ipsis tran-
 secuntibus & iam eorum um-
 bra sanabat. Maius est eni
 ut sanet umbra quam fim-
 bria. Illud per se. hoc per ipsos.
 sed utrumq. ipse. Verum ta-
 men quando ista dicebat.
 uerborum suorum opera co-
 mendabat. sic enim dixerat.
 Verba quae ego loquor uobis
 a me ipso non loquor. Pater
 autem in me manens facit
 opera ipse. Quae opera
 tunc dicebat. nisi uerba
 quae loquebatur. Audie-
 bant et credebant illi. et
 eorundem uerborum fructus

erat fides illorum. Uerū
tamen euangelizantibus
discipulis. non tam pauci
quam illi erant. sed gentes
etiam crediderunt. Haec
sine dubitatione maiora.
Nec tamen ait. maiora horū
facietis ut solos apostolos ea
putares esse facturos. sed qui
credit in me inquit. opera
quae ego facio et ipse faciet
et maiora horum faciet.

**SERMO. BEATI. LEONIS. PAPAE.
DE ASCENSA. DNI.**

1.

POST BEATA. II.
Et gloriosam
resurrectionem dni nri
Ihu xpi. qua uerum di
templum iudaica impie
tate resolutum. diuina
in tri duo potentia suscita
uit. Quadragenarius

hodie dilectissimi scorum die
rum expletus est numerus
sacratissima ordinatione di
spositus. et ad utilitatem nrae
eruditionis impensus. Ut dū
ad hoc in hoc spatium mora
praesentiae corporalis exten
ditur. fides resurrectionis
documentis necessarius mun
retur. Mors enim xpi. mul
torum discipulorum corda
turbauerat. et de supplicio
crucis. de emissionē sps. de
exanimati corporis sepultu
ra. grauatis mestitudine men
tibus. quidam diffidentiae
torpor obrepserat. Nam cū
scae mulieres sicut euangeli
ca pate fecit historia. reuo
lutum a monumento lapide.
sepulcrum corpore uacuum.
Et uiuentis dni testes angelos
nuntiarent. uerba carum
apostolis aliisq. discipulis